

บทที่ ๑

บทนำ

๑

ความสำคัญของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง

อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (Agro - Industries) ที่กำลังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการค้าของไทยเพิ่มขึ้นทุกขณะ โดยมีปัจจัยสำคัญ ๓ ประการเป็นสิ่งสนับสนุนได้แก่ (๑) วัตถุดิบ (สับปะรดสด) สามารถหาได้ในประเทศและมีอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับโรงงานที่นำมาบรรจุกระป๋อง ถึงแม้จะยังมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับกำลังการผลิตของทางโรงงานก็ตาม (๒) แรงงานกรรมกรมีมากและค่าจ้างถูกกว่าหลายประเทศ และ (๓) ปริมาณความต้องการของสับปะรดกระป๋องในตลาดโลกอยู่ในระดับสูง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศและสังคมส่วนรวมอย่างสำคัญยิ่งคือ

๑. ทำให้มีการใช้วัตถุดิบดังกล่าวให้เกิดประโยชน์เต็มที่และไม่ให้ราคาตกต่ำมากในฤดูเก็บเกี่ยว รวมทั้งเป็นการประกันรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดสดอันเนื่องมาจากเกิดอุปทานส่วนเกินนั้น โรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องจะเป็นแหล่งรับซื้อที่แน่นอน

๒. เนื่องจากสับปะรดกระป๋องเป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่ถูกแปรสภาพมาจากสินค้าเกษตร จึงก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ดังนั้น การจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูปจึงได้รายได้มากกว่าการจำหน่ายสินค้าเกษตร และยังช่วยสร้างงานได้อีกด้วย

๓. อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export oriented) ที่นำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีส่วนช่วยลดปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน

๔. ทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากสับปะรดกระป๋อง คือ น้ำสับปะรดกระป๋อง และกระป๋องหรือภาชนะสำหรับบรรจุ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อให้ทราบลักษณะและโครงสร้างของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย
๒. เพื่อให้ทราบภาวะการผลิตและการค้าของไทยกับต่างประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓. เพื่อที่จะนำเอาวิธีการในการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการผลิตและการค้าสับปะรดกระป๋องนี้ ได้ศึกษาถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตลอดจนอุปทานและอุปสงค์ของประเทศไทยและของตลาดโลก โดยศึกษาเน้นหนักเฉพาะสับปะรดกระป๋องเท่านั้น เพราะเป็นสินค้าที่ผลิตได้เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ประมาณร้อยละ ๕๐ ของผลผลิตของผลไม้กระป๋องทั้งหมด ส่วนการศึกษาด้านการตลาดของสับปะรดกระป๋องจะเน้นเฉพาะด้านตลาดต่างประเทศ เพราะการผลิตสับปะรดกระป๋องของไทยเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นส่วนมาก คือ ประมาณร้อยละ ๕๐ ของผลผลิตทั้งหมด

อนึ่งในการศึกษาการผลิตและการค้าสับปะรดกระป๋อง ได้ศึกษารวมไปถึงการนำเอาส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์, ราคา, ช่องทางการจำหน่ายและการส่งเสริมการขายมาใช้กับการผลิตและการค้าสับปะรดกระป๋องของไทยด้วย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษาภาวะการผลิตและการค้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยนั้นจะสามารถช่วยในการวางแผนการผลิตและการค้าได้อย่างถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและสินค้าเกษตรแปรรูปประเภทอื่น ๆ ของประเทศไทยให้ขยายตัวต่อไปอย่างรวดเร็วและมั่นคง

วิธีการศึกษาค้นคว้า

(๘)

การศึกษาวิจัยผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องได้ใช้วิธีการศึกษา ๒ วิธีคือ

๑. ข้อมูลปฐมภูมิหาได้จากการสำรวจข้อมูลโดยสอบถามจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, กรมการค้าต่างประเทศ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ เช่น สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป, ผู้ผลิตและผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋อง ฯลฯ
๒. ข้อมูลทุติยภูมิได้จากการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จากหนังสือ, วารสาร, บทความ, หนังสือพิมพ์ และบทวิจารณ์ต่าง ๆ
๓. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ ๑ และข้อ ๒ มาวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีทางด้านการตลาด, เศรษฐศาสตร์, การผลิต และการค้าระหว่างประเทศ.